

DOMOLJUB

Izkhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K.) — Posamezne številke so prodajne po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spori in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“ Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 50.

V Ljubljani, dne 14. decembra 1916.

Leto XXIX.

O miru.

Uradna izjava z Dunaja dne 12. dec. To je bila leta 1914 Avstro-Ogrska primorana zaigrati za meč, se ni za to odločila, da bi hotela napadati ali si kaj pridobiti, ampak je to storila le v bridki samobrambi, da se za bodoče obvaruje za hrbrnih napadov. To je bil namen in cilj monarhije v tekoči vojski. Skupno z zvestimi zavezniki je Avstrija uničila namene sovražnikov. Čveterosporazum je izgubil mnogo ozemlja, dočim je naš odpor nezlomljiv. Sovražniki nič več ne morejo upati, da bi nas premagali in tudi se jim nikdar ne posreči, da bi nas izstradali. Svojim vojnim ciljem se v tretjem letu vojske niso približali. Brez-uspešen in brezkoristen je zato nadaljnji boj za nasprotnike, nasprotno smo mi in naši zavezniki vsepošno zasledovali svoj cilj: da smo odbili napad, da smo se obranili in smo dobili dežna jemstva, da nas v bodoče ne bodo mogli odročati na naši eksistenci in mirnem razvoju; od teh naših pridobitev ne bomo ničesar popustili. Nadaljevanje mobilne vojske, v kateri se čveterosporazum ne bi približal svojemu namenu in v kateri bi sovražnik vedno več človeških življenj in blaga uničil, bi bilo le zločin na civilizaciji. Prepričanje in upanje, da bi znalo prodreti enako prepričanje tudi v nasprotnem taboru, je pripravilo dunajski kabinet, v popolnem soglasju z ž njim zvezanimi državami do misli, da skuša odkrito in lojalno začeti razgovor z nasprotniki iz razloga, da se doseže mir. V ta namen se danes vlade Avstro-Ogrske, Nemčije, Turčije in Bolgarije na dotičnih mestih pooblaščenim zastopnikom, katerim je poverjeno varstvo državljanov sovražnih nam držav, izročile enakoglasno se note, ki razložijo, da smo pripravljene stopiti v mirovna pogajanja z nasprotnikom. Ti zastopniki so naprošeni

potom svojih vlad to sporočiti sovražnim nam državam. Istočasno se je to sporočilo sv. očetu, ki je naprošen, naj podpira to delo za mir, in nevtralnim državam. Avstrija in njeni zavezniki so o tem podali vnovič dokaz svoje miroljubnosti. Na nasprotnikih je sedaj, da pred vsem svetom izpričajo svoje nazore. Za nadaljevanje vojske bi bil odgovoren svojim narodom čveterosporazum.

Tozačevna nota se glasi v slovenskem prevodu:

Najstrašnejša vojna, katero je svet kdaj videl, divja že dve leti in pol. Ta katastrofa, ki jo skupna tisočletna kultura ni mogla odvrniti, zadela je človeštvo v njegovih najdragocenejših pridobitvah, ki so bile ponos Evrope začetkom 20. stoletja ter jih je položila v preh Avstro-Ogrska in njeni zavezniki Nemčija, Bolgarija in Turčija so v tej borbi dokazale nepremagljivo moč, pridobile so nad mnogo močnejšim nasprotnikom mogočne uspehe. Nepremagljivo stoji njihova žrte pred ponovnimi sovražnikovimi napadi. Najnovejši napad na Balkanu smo hitro in zmagovalno porazili. Zaduži dogodki dokazujejo, da tudi ponovno nadaljevanje vojske ne bo moglo zlomiti njihovega odpora, ampak da je splošni položaj tak, da smejo pričakovati nadaljnjih uspehov. Za obrambo svojega obstoja in svojega narodnega razvoja smo bili prisiljeni poseči po orožju. Tudi slavna dejanja naših armad na tem niso ničesar izpremenila. Vedno smo bili trdnega prepričanja, da naše pravice in upravičene zahteve niso v nasprotju s pravicami drugih narodov. Ni nam na tem, uničiti naše nasprotnike. V zavesti svoje vojaške in gospodarske moči, pripravljene usiljeni boj, ako treba, do skrajnosti nadaljevati, obenem pa z željo preprečiti nadaljnje prelivanje krvi in napraviti konec strahotem vojne, predlagamo, da se skoro prične mirovna pogajanja. Predložo, ki jih bomo k tem pogajanjem prinesli in ki nameravamo

čas, obstoj in svobodo razvoja naših narodov zagotoviti, tvorijo po našem prepričanju sposobno podlago za vpostavo trajnega miru. Ako bi kljub tej ponudbi za mir in spravo boj trajal še dalje, tedaj smo z nami zvezanimi državami pripravljeni voditi boj do konca, odklanjamo pa pred človeštvom in zgodovino slovesno vsako odgovornost za to.

Najnovejše.

Avstrijski cesar v Budimpešti. Cesar Karel se je pretečeni ponedeljek odpeljal v Budimpešto. Spremljali so ga: grof Berchtold, knez Montenuovo, generalni pribočnik princ Lobkovic in več dvornih uradnikov. Dne 12. decembra se je cesarju poklonilo predsedstvo ogrske magnatske zbornice, kakor tudi predsedstvo državnega zbora.

Cesar Viljem odlikovan. Maršal Hindenburg je naprosil nemškega cesarja, da mu sme kot najstarejši general pruske armade pripeti veliki red železnega križa. Cesar je prošnji ugodil.

Vojno posojilo.

Peto vojno posojilo se podpisuje sedaj v znamenju zmage nad potrto ošabnostjo romunsko, v zmagovalstvu ob padcu Bukarešta ter v dokaz za upanja, ljubezni in vdanosti do dobrega novega cesarja Karla in plemenite cesarice Cite. Cesar Karel je sam vojak ter je v dveh letih izkusil in spoznal strašno vojno gorje in trpljenje; zato pa tudi ve ceniti blagor miru ter je v svojem prvem manifestu že izrekel nado, da skoraj zavлада zaželjeni mir, kakor

hitro bodo dani vzprejemljivi pogoji. Ugodnih pogojev je pa vedno več, zlasti pa z magoslavno prodiranje v osrčje Romunije. Castni mir zahteva še nekoliko potrpljenja, kajti sovražnik ne mara in ne mara priznati, da je v celoti poražen in da se zastoj trudi, če hoče vojevanje še zategovati. A vsled tega zategovanja je treba zagotoviti naši vojski vir za preskrbo ter vir za podpore domačim v vojsko poklicanih vojakov. V zanjem trenutku odreči pomoč ter izročiti sadove dosedanjih vojnih žrtev v roke sovražnikov, bi se reklo domovino izdati. Z obilnim podpisovanjem vojnega posojila se bomo najlepše poklonili novemu cesarju in pokazali, da smo z njim tudi v težkih časih.

Kdor trenutno nima dovolj gotovine, more obligacije V. vojnega posojila pri kaki banki že sedaj zastaviti, dobi nanje kot posojilo 75 odst. nominalnega zneska in izda vsled tega v gotovini le znesek, ki presega 75 odst. nominalne vrednosti. Na primer obligacija za 100 K vojnega posojila (40letnega amort. pos.) stane 92 K; ker znaša posojilo proti zastavi te obligacije 75 kron, je treba v gotovini doplačati le 17 K. Za 1000 K bi znašalo doplačilo 170 K, za 10.000 pa 1700 K itd. Ostalih 75 odstotkov pa se lahko odplačuje potem v poljubnem času in v poljubnih obrokih. Poleg novih obligacij pa se morejo zastaviti tudi še prejšnja vojna posojila ali sploh kaki drugi vrednostni papirji, s čemur se more subskripcija znatno povišati. Ugodnost obstoja v tem, da je treba plačevati za taka posojila le 5 odst. obresti, ki so za več let zajamčena. Ker donša vojno posojilo 5 in pol odst. obresti, za izposojenih 75 odst. pa je plačati le 5 odst. obresti, je dobiček očividni.

Velike vsote podpisujejo sedaj zlasti denarni zavodi in banke. Živnostenska banka v Pragi je podpisala za lastni račun 15 milijonov K; pri hranilnici v Vipavi 32 strank 164.000 K; pri Kranjski deželni banki (do 6. dec.) 2.480.050 K. (Med drugimi so tu podpisali: Mestna občina ljubljanska 150.000 K; mestna občina idrijska 103.450 K; hranilnica v Radovljici 200.000 kron.)

Pregled po svetu.

V kraljevini Poljski se je z ukazom avstrijskega cesarja in nemškega vladarja ustanovil državni svet, ki šteje 25 članov ter ima sedež v Varšavi. 15 članov bo iz nemškega, 10 pa iz avstro-ogrškega upravnega ozemlja. Ta državni svet bo vodil vladne posle le toliko časa, dokler se na podlagi volilnega reda, ki se bo šele določil, ne izvoli pravi državni svet. — Glede avtonomije Galicije so se začeli posveti; na čelo Galicije hočejo postaviti kanclerja. Kot prvi pride v poštev Goluchowski.

Italijanski ministrski predsednik Boselli se moti, če misli, da bo vse tako poteklo, kakor je sam napovedoval v italijanski zbornici. Rekel je: »Pričakovana končna zmaga nam bo zagotovila vladno nad Adrijanskim morjem, ki nam pripada vsled nujne in legitimne potrebe... Lepe želje,

podprte z dvomljivo oporo »priča k o v a n e z m a g e«. Poudarjal je, da je osvoboditev Srbije in Belgije eden glavnih ciljev sedanje vojne. Tudi se je hvalil, da izdelujejo Lahi orožje in strelivo v 2200 delavnicah, kjer je zaposlenih veliko žensk.

Izpremema na Grškem. Položaj na Grškem se je zasukal: Venizelistom se godi slabo; več hiš so jim oddelki grških rezervistov zažgali. Poslaniki entente so prekinili zvezo z grško vlado. Državljeni entente beže na ladje. — Kralj je ukazal mobilizacijo, ki je v polnem tiru: V Atenah in Korintu spravljajo državljane četverosporazuma v varnostne zapore. Pri Larissi je zbrana armada, ki ji poveljuje kralj Konstantin sam. — Grški državni pravdnik je zaplenil v hiši Venizelistov 30 tisoč pušk in veliko streliva.

V Atenah je zdaj mirno. V bojih dne 1. decembra so Francozi in Italijani izgubili nad 300 mrtvih in ranjenih. Atene imajo razen rednih čet še 40.000 rezervistov. Sporazum je zaenkrat podlegel v političnem in vojaškem oziru. — Vlada je proglasila oblegovalno stanje po celi Grčiji. Podaniki entente beže v pristanišča. Govori se, da sta zastopnika grške vlade na Angleškem prosila za odstop, češ, da sta nezadovoljna s kraljevo politiko na Grškem.

Tudi v notranji Franciji ni vse v redu. Med generalom Joffrejem in ministrskim predsednikom so nastala nespornostna. V zbornici so bila prerekanja. Posl. Dardieu je izrekel vladi nezaupnico, ker je z ozirom na vojne dogodke francosko časopisje zahtevalo, da je treba uvesti vojaško diktaturo. Zbornica je odklonila nezaupnico s 117. proti 395. glasovom.

Na Angleškem je — kakor znano — odstopil Asquith; njegovo mesto kot ministrski predsednik je zasedel vojni minister Lloyd George, ki bo sedaj vodil angleški državni ustroj. Mož je bil svoj čas odvetnik, delavski voditelj, prijatelj irske samouprave; zdaj bo pa sklepal mir.

Svetovna vojska.

Velikanski poraz Romunov pri Bukareštu, Ploesti, Campini in Sinaji. Bukarešt padel. Ujeta romunska divizija ob Aluti. Zasedovanje Romunov. Velik plen ujetnikov, orožja, živil — Brezuspesna ruska ofenziva v Karpatih. — Boji pri Bitolju se nadaljujejo. — Na Francoskem manjši boji. — Na Krasu mir.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Topovski boji, ki so od časa do časa prekinili tihoto, so bili brez posledic; sicer je pa slabo vreme oviralo bojevanje.

RUSKO-ROMUNSKO BOJIŠČE.

Usoda Romunije zapečaten. Komaj je preteklo par tednov od zmago-slavlja, ko so Rumuni poplavili velik del naše Sedmograške, pa se je že vse

zasukalo. Danes beže romunske armade razbite v divjem neredu. Nedavno je rumunski ministrski predsednik samozavestno govoril: »Mi moramo biti tudi pri delitvi Avstrije!« Danes je pa že polovica Romunije z glavnim mestom vred v naši oblasti. Zgodovina ne pozna slučaja, kjer bi bilo izdajstvo tako hitro in tako strašno kaznovano. Ubogo, zapeljano ljudstvo! Kaj ti je bilo tega treba? Ropat si šlo, pa si pri tem izgubilo še svojo hišo!

Velikanska bitka za Bukarešt se je odločila nam in zaveznikom v korist. Mackensenova donavska armada, v kateri se bore Nemci, Avstrijci, Bolgari in Turki, je s svojimi prednjimi četami že bila dosegla okolico Bukarešta, ko so Rusi in Romuni v naglici zbrali tam šest divizij in se vrgli z vso silo na zaveznike ter potisnili njih prednje čete kakih 30 km nazaj. Tu so pa došle turške in bavarske čete na pomoč; zgrabile so sovražnika od strani, da je moral zbežati v divjem begu v Bukarešt, ki so ga zavezniške čete sedaj obkolile od zapada, od severozapada in jugozapada. Težka oblegovalna artiljerija je bila takoj na mestu. Mackensen je pozval romunskega generala naj se poda, sicer bodo začeli topovi obstreljevati mesto. Romunski poveljnik je začel zavijati, češ da Bukarešt ni trdnjava, ampak odprto mesto. Takoj so začeli zavezniški težki topovi obstreljevati bukareške utrdbe na severozapadu. Nemška konjenica, ki je šla na poizvedovanje, je na to naskočila neko razsneljeno udrbo, jo zasedla in udrla v mesto — in 6. decembra je Bukarešt padel. Romuni so bežali v divjem begu iz mesta, popustili vse utrdbe, v njih težke topove in polne zaloge streliva. Mackensen je na čelu bolgarskih, nemških, avstrijskih in turških čet svesno vikorakal v Bukarešt in se naselil v kraljevem gradu. Tu so ga z nepopisnim veseljem sprejeli oni državljani zavezniških držav, ki so jih bili Romuni pridržali in zaprli.

Bukarešt je četrto glavno mesto, ki so ga izgubili naši sovražniki v tej vojski. Za Bruseljem je prišel Beograd, za tem Cetinje, in ista usoda je doletela glavno mesto Romunije. Vse manjše države, ki so se spustile z nami v boj so izgubile svoja glavna mesta.

Velika zmaga pri Ploesti. Med tem časom, ko so se odigravali dogodki pri Bukareštu, je pa Falkenhaynova armada prodirala severno od Bukarešta z veliko naglico proti mestu Ploesti, kjer se steka šest železniških prog. Odpor sovražnika je bil kmalu strit in zavezniške čete so zasedle to važno železniško križišče.

Ob istem času so pritiskale avstrijske čete doli od Predeala proti Sinaji, osvoile to mesto in podile Romune proti jugu. Drugi avstrijski oddelki so napredovali ob južnem robu Karpatov in zasedli mesto Campina. Pri Sinaji premagani Romuni so bili tako odrezani od svoje armade in so pribežali naravnost v roke avstrijskim četam pri Campini in onim zavezniškim oddel-

kom, ki so prodirali od Ploesti proti severovzhodu. Vnel se je srdit boj, v katerem so bile romunske čete popolnoma uničene; naši so jih mnogo zajeli in jim vzeli vse topove in ves tren, le nekaj malega se jih je rešilo v gorate gozdove.

Zasledovanje pobitih romunsko-ruskih čet je v polnem teku. Falkenhaynove čete pode sovražnika proti mestu Buzan, ki ga Romuni baje že izpraznujejo. Mackensenove čete pritiskajo za bežečim sovražnikom ob Donavi in proti severovzhodu čez reko Jalomita. Sovražnik povsod beži, na njegovem begu mu groze posebno one bolgarske čete, ki so za sovražnikovim hrbtom udrle čez Donavo med Silistrijo in Černovodo. Sovražne čete so tako razbite, da ni misliti na to, da bi se mogle kmalu zopet postaviti v bran, če ne pošljejo Rusi hitro novih čet.

Vsled naglega prodiranja zaveznikov grozi velika **nevarnost romunsko-**

di se nahajajoče Romune in zaplenila najmanj 30 topov.

Strašne romunske izgube. Avstrijsko uradno poročilo naznanja, da je bilo v bojih v Valahiji od 1. do 8. decembra zajetih 70 tisoč Romunov, 184 topov in 120 strojnih pušk. Skupno število vseh romunskih ujetnikov pa znaša že nad 123 tisoč mož. Toliko je samo ujetnikov! Koliko pa je moralo biti v teh srditih bojih mrtvih in ranjenih, to se pa še ne dá prešteti. Mnogo romunskih ranjencev je tudi umrlo, ker njih saniteta zelo slabo deluje. Cele dneve so ležali njih ranjenci na bojišču med mrličji; mnogim so se zato unele rane in so morali umreti brez vsake pomoči.

Velikanski plen v Romuniji. Pri Ploesti so zavezniške čete zasedle velikanske petrolejske vrelce. Petroleja je že precej primanjkovalo zlasti v Nemčiji. Tudi žitnih zalog je padlo mnogo v roke zaveznikov. Romuni so uradno

nova napadajo vztrajno bolgarsko-nemško brambo, toda brez kakšnega važnega uspeha.

BOJI NA FRANCOSKEM.

5 mesecev trajajoče srdito borenje ob Sommi je nekoliko ponehalo; vrše se le zmerni topovski boji in praske patrolj. Vidi se, da so sovražniki opešali.

Pri Verdunu so Nemci 7. t. m. napadli višino 304 in jo osvojili in odbili nato več francoskih napadov, s katerimi so hoteli zopet pridobiti izgubljeno postojanko.

DOGODKI NA MORJU.

Francoska bojna ladja »Suffren« potopljena. Kakor poroča francosko mornariško ministrstvo, pogrešajo to bojno ladjo in smatrajo za izgubljeno. »Suffren« je bila zgrajena l. 1899.; bila je 126 m dolga in 21 široka. Njena posadka je štela 700 mož in 18 častnikov.

Osvojena zamorska vas pri Verdunu.

rnskimi četam v Dobruđzi, ker jim lahko pridejo zavezniške čete za hrbet in jih tako odrežejo. Tu so Rusi in Romuni potisnili Bolgare nazaj, toda vsled dogodkov pri Bukareštu so morali ustaviti svoje napade in poslati tja čete iz Dobruđe.

Uničenje prve romunske divizije. Ze zadnjic smo poročali, da so one romunske čete, ki so se borile pri Oršovi, popolnoma odrezane. Glavno silo teh romunskih čet je tvorila prva romunska divizija. Tem četam je stala nasproti avstrijska brigada polkovnika pl. Szivo, ki so ji pridejali še par nemških bataljonov. Štiri tedne so se te romunske čete hlabro branile; naši so jih podili sem in tja. Romunski poveljnik je nameraval uiti ob Donavi, pa so ga zgrabili naši monitorji in od vzhoda avstrijsko-bolgarske etapne čete. Tako je bil prisiljen, da se je udal na odprtem polju od spodnji Aluti. Ta avstrijska brigada je tako zajela vse on-

poročali, da so imeli 1. julija letos v zalogi nad poldrugi milijon ton žita, k temu je prišla še vsa letošnja žetev. Mnogo žita so Romuni na begu uničili, vendar so zavezniki zasegli lepe zaloge.

Ruska ofenziva v Karpatih je bila po zadnjih neuspehih nekoliko ponehala, zadnje dni se je pa zopet poživila. Rusi so zopet napadli v velikanskih množicah v gozdnih Karpatih, pri Dorni Vatri in na vzhodni sedmograški meji zlasti v dolini reke Trotus. S temi napadi bi Rusi radi dosegli, da bi moralo zavezniško vodstvo vzeti čete iz Romunije in jih poslati tja in bi bila tako Romunom olajšana obramba. Toda ti napadi jim niso nič pripomogli. Prisilili so sicer naše čete, da so se tuintam malo umaknile, toda bojni položaj se s tem ni prav nič izpremenil.

BOJI V MACEDONIJI.

Pri Bitolju se nadaljuje srdito borenje. Združeni sovražniki vedno iz-

Tedenske novice.

Ožji svet S. L. S. je imel 5. dec. prvo sejo. Obravnavale so se predvsem razne gospodarske zadeve. Pri tej priliki se je ponovno dognalo, da so vsi činitelji stranke, v prvi vrsti deželni odbor, neumorno na braniku gospodarskih interesov naše dežele in da so izvestne gospodarske trdote posledica izrednih razmer, ki jih noben poslanec odpraviti ne more. S posredovanjem in nasveti na merodajnih državnih mestih se skuša doseči kolikor moč omiljen položaj.

Cesar v glavnem stanu. Dne 2. decembra se je bil podal cesar Karel v glavni stan. Stanoval je v gradu, kjer biva maršal nadvojvoda Friderik. Tam je bil pri sv. maši, nato je sprejel odlična odposlanstva in častnike vrhovnega poveljstva. V glavnem stanu sta se sešla z nemškimi cesarjem.

Princ Hohenlohe — skupni finančni minister. Dunajski uradni list sporoča, da je imenoval cesar princa Konrada Hohenlohe-Schillingfürst-a za skupnega finančnega ministra.

Nov kardinal. Praški nadškof grof Huyn bo v kratkem postal kardinal.

En milijon kron. Deželni odbor kranjski je v seji, dne 9. dec., sklenil, da podpiše dežela Kranjska en milijon V. vojnega posojila in sicer v zakladnicah potom deželne banke.

Za božična darila vojnim sirotam in vdovam je dovolil deželni odbor prispevek 5000 K.

Vojno posojilo. Nekaterе občine so podpisale iz občinskih sredstev znatne vsote V. vojnega posojila, n. pr. občina D. M. v Polju 40.000 K (poprej že 46.000 K). — Ljubljanska kreditna banka je podpisala iz svojega 1 milijon 5. vojnega posojila; pri banki je do 5. decem. podpisalo 52 strank blizu 5 milijonov kron V. vojnega posojila.

Čas za vojno posojilo bo kmalu potekel. Brž se odločite!

Mirovni govor. Papež Benedikt XV. je o priliki konzistorija (7. dec.) zopet izpregovoril tehtne besede, v katerih se je spominjal hudih udarcev sedanje vojne, pod katerimi trpe vsi narodi. Rekel je med drugim: »Ko obžalujemo množino zla in iznova grajamo krivice, ki se gode na tej zemlji, molimo k Bogu v zaupanju, da nas usliši. Upamo, da bo kmalu napočil srečnejši in mirnejši čas, ko bo zopet obnovljen red in ko se bo zopet spoštovala pravica in pravičnost.«

Žalostna smrt. Pretekli teden so pokopali na Boh. Beli ženo Terezijo Pretnar iz Zagorice, mater sedmero otrok. V mrtvašnico jo je pripeljal na vozu njen lastni mož, češ, da se je ponesrečila v gozdu nad vasjo Kupljenik. Smrt je nad vse žalostna zlasti, ker je njen mož, ki se je mudil na dopustu, osumljen umora. Nahaja se sedaj v preiskovalnem zaporu v Ljubljani.

Amnestija. V kratkem bo baje cesar Karel izdal obširno amnestijo političnih kaznjencev. (Amnestija = odpust kazni.)

Prodaja smotk in valčic je od 9. decembra dalje po vseh kavarnah in gostilnah zabranjena.

P. n. občinstvu na znanje. Z ozirom na obstoječe draginjske razmere je sklenilo društvo zdravnikov na Kranjskem, da zviša zdravniške honorarje — po zgledu stanovskih organizacij v drugih kronovinah — za tretjino desedanjega tarifa. Obenem prosi, da slavno občinstvo račune sproti poravnava. — **Društvo zdravnikov na Kranjskem v Ljubljani.**

Nestrpnost. V Rimu so vprizorili popularni postopaki v zvezi s proticerkvenimi rovarji demonstracijo proti papežu Benediktu XV., ker je poslal papeški blagoslov cesarju Francu Jožefu in ker je sporočil po svojem poslaniku ob smrti cesarjevi avstrijski vladi svoje sožalje. Ali mislijo ti nestrpni Lahoni, da je Benedikt papež samo za tiste rimske prebivalce, ki se zanj niti ne zmenijo ne, razen takrat, kadar gre za zaničevanje poglavarja vesoljne Cerkve!

Na smrt obsojeni. Dne 6. decembra je bila končana veleizdajska sodna razprava v Sarajevu. Trije so obsojeni na smrt, 19 je oproščenih, ostalim se je prisodil zapor od 1 do 16 let.

Vojaške novice.

Pohvala. Cesar Karel I. je poslal štajerskemu poljskemu lovskeemu bataljonu št. 20 zahvalno pismo zaradi hrabrosti in vdanosti tega polka, v katerem je veliko slovenskih mož in fantov.

Oba cesarja sta bila te dni pri našem armadnem poveljstvu. Prebivalstvo ju je oduševljeno pozdravljalo in to tem bolj, ker se je uprav širilo veselo sporočilo, da sta Bukarešt in Ploesti v rokah zavezniških vojakov. Naš cesar Karel je poslal bolgarskemu kralju prijateljsko čestitko za sijajno soudeležbo bolgarskih čet ter je pristavil: »Prepričan sem, da se nam bo v bližnji bodočnosti posrečilo prepričati naše nasprotnike o nezmiselnosti nadaljnega prelivanja krvi.«

Maierhofer zopet odlikovan. Zupnik-infanterist Hani Maierhofer je dobil za svojo hrabrost »srebrno« 2. vrste.

Razpršila se je tvornica za strelivo v Rasatannji blizu Petrograda. Ob eksploziji je bilo mrtvih do 1000 ljudi.

V tirolskih alpah imamo pošteno zimo. Sneg nas prav pogosto obiskuje; komaj izčistimo strelne jarke in pota, pa nam jih že drugič zamede. Pa za nas je toliko boljše, ker je pred jarki zelo strmo ter sneg hitro zmečemo v dolino. Polentar, on je bolj revež, ker je v dolini. Če burja pride, ga zamede tako, da se nič ne pozna, kje se nahaja. Saj so Lahi tudi tako mirni, da bi človek mislil, da je vse zamrlo. Šele čez par dni se zopet oživi, ko se izkopljejo snega. Včasih začno še vpiti proti nam, kako jim je dobro in kaj vsega imajo piti in jesti. Pred nekaj dnevi se je slišal glas: »Eviva Austria!« Vi vodo pijete, mi pa vino! Pa je ravno narobe; mi imamo sedaj, ko so bolj dolge in mrzle noči, vsak dan opolnoči gorak čaj z rumom, ki ga Pepino gotovo nima. Voščim vsem bralcem »Domoljuba«, posebno pa moji rodni vasi Zapuže vesele in srečne božične praznike! Obenem želim tudi mirno in srečno svidenje v novem letu, Z Bogom!

Iv. Arhar, četovodja.

»Rad bi mu vrnil...« S tirolskih hribov pišejo slov. fantje: Naznanjamo, da je bil ranjen Vaš naročnik Jožef Kramžer, doma iz Artič pri Brežicah. Dolgo se je boril po tirolskih hriboh vedno zdrav in čvrst junak. Na praznik Vseh svetnikov je prestopil za korak iz strelskega jarka, pa ga je zadelo. Bil je ranjen v glavo od šrapnela ter se je nezavesten zgrudil na tla z besedami: Lahko noč, tovariši! Hitro smo skočili na pomoč in ga obvezali. Komaj se je zavedel, je rekel svojemu prijatelju: Prosim te, daj mi puško; vrnil bi polentarju rad, preden grem odtod. Težko ranjen leži v bolnišnici. Srčne pozdrave pošiljamo z bojišča vsem bralcem in bralcem »Domoljuba« in želimo veselega svidenja.

Bukarešt-Ploesti — v teh dveh imenih je obsežen velikanski uspeh, ki so ga pretekli teden dosegle naše zavezniške čete v Romuniji. V rokah naših so važna železniška križišča, zaloge živil, skupina železniških voz; našim je olajšan dovoz; na osvojenem ozemlju so veliki petrolejski vrelci. Najvažnejše pa je, da se je obrambna, oziroma bojna črta naših zaveznikov skrajšala od 700 na 100 km. Za sedanje razmere je plen živil in vojnega materiala neprimerne važnosti.

Romuni beže v velikanskih masah proti Rusiji; premožnejši so se umaknili na Francosko in Angleško. V Besarabiji je nad pol milijona romunskih pregnancev. Med njimi so se razpasle razne nalezljive bolezni.

Sodbe inozemcev o padcu Bukarešta. Švicarski polkovnik Stegeman pravi: Bukarešt je padel vsled velikopoteznega, z občudovanja vredno gibčnostjo in z brezmejno odločnostjo izvedenega vojnega načrta... Padec Bukarešta je nepreračunljive politične dalekosežnosti. — »Züricher Post« pravi, da so dogodki v Romuniji zelo

važni, ker je mogoče, da se bo lažje sklenil mir. Bitke, ki se sedaj bijejo, so bitke za mir.

Presenečenje. Nemški podmorski čolni so te dni napadli portugalsko pristanišče Funchal na otoku Madeira (zahodno od severne Afrike). Potopili so naslednje ladje: Francosko ladjo »Kanguro«, angleški parnik »Daria«, francosko topničarko »Surpris«. Po torpediranju so podmorski čolni 2 uri streljali na mesto.

Streliva manjka Rusom. Rusko vojno vodstvo pritiska na Japonce, da se požurijo z novimi pošiljatkami. Japonci se pa premeteni; zahtevali ne bo le denarja in zlata, marveč tudi političnih ugodnosti. — Japonski topovi in častniki so se nahajali tudi v Bukareštu.

Nov strah. Neka nemška gospa (da Böhmová, doma iz Gröbeja ob Labi) je sestavila čudovito učinkujočo bombo. Ko se namreč razpoči, širi sila omamljive pline, ki uspavajo za 6 do 8 ur okrog 100 vojakov. Prusko ministrstvo je napravilo poizkuse, ki so se dobro obnesli. Če so poizkuse napravili med vojaki, nam ni znano.

Razne novice.

Kronanje cesarja Karla za ogrskega kralja se bo izvršilo, kakor sodijo, še pred Božičem. Kot kronsko darilo naroda prejmeta kralj in kraljica vsak 50.000 zlatnikov po 20 K. — Slovesna prisega bo pri spomeniku sv. Štefana.

Iz »Dobrodelne pisarne«. Opozorimo vnovič vse one, ki po naši pisarni poizvedujejo za pogrešanimi vojaki, da v vsakem slučaju prinesete s seboj v pisarno zadnjo dopisnico pogrešanega, ki jo je pisal ali iz ujetništva ali z bojišča, ker je ta pripomoček važen za nadaljno poizvedovanje. — V zadnjem času slišimo ponovno tožbe v zadevi podpor in vzdrževalnin. Pozivljamo torej vsakega, kdor bi v tem oziru imel kako pritožbo, naj nam to nemudoma naznani. V tem pogledu mora vsepovsod vladati brezpogojna nepristranost.

Železniška nesreča pri Herzeghalomu, o kateri smo že poročali, bo imela za posledico, da bo šlo v pokoj več odličnih oseb: Odstopiti namerava trgovinski minister Harkanyi, dalje ravnatelj državnih železnic Kotanyi, ravnatelj Ofner i. dr. Postajenačelnika so zaprli. Trdi se, da je kriv nesreče strojevodja I. Vida, ki so ga po natančni preiskavi izpustili iz preiskovalnega zavora.

Velikanske poplave so bile zadnje dni na Špancem, zlasti pri Valenciji. Alcir je bil več dni brez luči in brez zveze z ostalim svetom.

Brez zadrževanja brez premoga. Več francoskih in italijanskih mest je brez premoga. Tudi nekaterih zdravil sploh ni več dobiti, ali pa so tako draga, da jih navadni ljudje ne morejo kupiti.

V Atenah je bilo ubitih 1000 Venizelistov, trgovcev in vojakov. Blokada Grčije se je pričela. Sodi se, da je vlada nakupičila dovolj živil.

Slike in črtice z bojišč.

Pismo iz Galicije.

(Piše poročnik Jože Barlè.)

Bojno polje, 2. 12. 1916.

Mamice, sestrice, dekleta — pošiljajte dragim vojakom na bojišče tobaka! — V duhu že vidim, kako vstajajo proti meni strogi gospodje katehetje in še strožji gospodje učitelji: Bog nas varuj nikotina! — Gospodje imajo čisto prav, a na bojišču nam je tobak toliko, kakor vsakdanji kruh, če ne več. Moj »frajtar« pravi vedno: Komis »fašemo« vsak dan, tobaka pa ne! — Vem sam po sebi! Preje nisem bil hud kadilec in še kadar sem hotel doma kaditi, so me mamica ali sestrica ali pa obe skupaj prepodile iz hiše, češ, da jim ne okužim zraka. Zdaj smo se pa poboljšali vsi — jaz, da sem postal hud kadilec, mama in sestra pa, da mi celo pošiljata tobaka! Naj jima povrne ljubi Bog, čeprav me včasih malo oštevatva v pismih, češ da se bom »zakadil«.

Ni še tega dolgo, ko sem dobil od doma mal zavojček. Kaj bo notri? Z veliko radovednostjo sem odpiral. — Cigare in cigarete! Hura! In sicer vse mogoče vrste: od rejene kratke do vitke viržinke in nekaj ponižnih šport zraven. Športe niso bile meni usojene, moral sem jih dati »buršu«! gledal jih je tako pregrešno-poželjivo in tako dolgo, da sem mu jih dal. Sicer jih pa fant zasluži; mi tako lepo streže, da sem se že čisto razvadil!

Tudi viržinke so imele svojo uso-do, čeprav jih je bilo vseh skupaj samo — osem! Je pač hudo, če je človek preveč ničemuren! — Hotel sem se ž njimi posebno postaviti, pa sem jih vzal s seboj v častniško menažo. Kako me je bila zaslepila usoda!

Ko so bili vsi gospodje častniki zbrani, sem postavil zaprto škatljico na mizo, rekoč: »Gospoda, uganite, kaj je tu notri!« — Ugibali so vsekrižem, pa nič uganili. Kako bi tudi, ko smo poznali viržinke samo kot neke lepe stvari iz bajnih časov! — Naposled sem škatljico odprl — splošno razočaranje! Na, kaj takega? Viržinke? Kdo bi mislil! — Tako so se čudili gospodje vsevpred. Konec je bil ta, da sem podelil vse viržinke, ena sama zlomljena brez slame mi je ostala! Seveda je bilo osem viržink za vse pre malo, — a kaj se hoče, kjer ni, še vojska ne vzame! — Kdo mi jih je poslal — so gospodje povpraševali. Povedal sem odkrito, da sestra! Pa so začeli hvaliti mojo sestrico, da bi se gotovo prevzela, če bi bila slišala! — Po kosilu pri črni kavi smo viržinke slovesno prižgali in slovesno pokadili. Kajpada samo tisti prespešni, ki so jim imeli, drugi so se morali zadovoljiti samo z dimom! —

Pa naj kdo reče, da nismo reveži tu na bojišču? Vem, da bodo zopet drugi rekli: saj doma tudi ni tobaka, oziroma prav malo! Moj dragi — doma je doma! Vsakdo izmed nas bi bil rajše

doma brez tobaka, kakor tukaj — pa da bi se lahko kopal v njem! Vsakdo, ki je bil sam na fronti, mi bo to potrdil!

Spomin na dom.

(Nadporočnik Lovro S.)

Sarajevo, 22. X. 1916.

Preljuba sestrica! Dragi domači! Veseli me, da še niste pozabili name in da se me radi spominjate. Danes, v nedeljo popoldne, tudi meni uhaja misel na Vas; vidim Vas v duhu kako se medete:

Dolgočasno jesensko popoldne. Oče je bržčas prav kar prišel iz Loke ter južina, glavo polno opravkov in skrbi, ki so ga mudile v mestu. Ni čuda, če se pomisli na slabe čase, ki smo jih čakali in na one, ki še pridejo... Mat sedi zamišljeno pri peči in poprašuje, kaj je novega. Mogoče je varovala — tako počasi gre čas naprej — in nobena človeka ni v vas. — Jože, sklonjen nad »Slovencem«, s hrbtno proti durim, levo roko v dolgih lasih, hiti čitati novice o vojski in mednarodnem položaju. Kako stoje stvari sedaj, koliko bo nastalo novih držav in samostojnih kraljestev? — Polonica, Ti najbrže gledaš slike v »Domoljubu« ali pa si ravno rešila skrivalnico, medtem ko se Marjanica brez dvoma pred vsem zanimlje za mile pozdrave fantov-vojakov s fronte, ki so tako iskreni kot nikdar poprej. »Včasih nas še pogledali niste, tako ste bili visoki,« — bi lahko rekla sama pri sebi, ako bi ne bila dobrega srca in bi se ji revčki ne smilili, ko se morajo tako hudo pokoriti. Vse naj bi bilo, da bi se le kmalo vrnili spet v domači svet.

Pa Ivanka in Rozalka? Polna ju je hiša, poln ju je vrt. —

Toda nas treh ni. — Težko celo, da bi bilo od katerega prišlo pismo — — — Razmetani v tri razne, tako oddaljene kraje sveta, se udajemo vsak svojim mislim, mislim, ki predvsem pogosto uhajajo na dom. Niso vesele te misli, a tudi žalostne niso. Preveč so se že namučile: tope so...

Kaj naj Ti povem o sebi, ljuba sestrica? —

Pohvaliti se ne morem ravno, tožitipa nočem. Tiste zlate prostosti ni, ki jo uživata doma. Tudi prostega časa pogrešam.

Minuli teden bi me bil kmalu slučaj zanesel na severno in zapadno stran prostrane Bosne. Imel sem napraviti službeno potovanje v razna mesta. Pa v zadnjem hipu me je preprosil tovariš, ki mu nisem mogel odreči; nastalo je slabo vreme — in ni mi bilo žal. Videl sem itak že dosti sveta.

Življenje je tukaj tako enobedno. Dan je dnevu podoben. Če bi ne bil stalno zaposlen, bi mi bilo dolgčas; takó pa hitro mine mesec za mesecem, da sam ne vem kako. Tako minejo leta, ki bi bila zame lahko veliko vredna in plodonosna... Mestnega življenja Ti ne bom popisoval; saj je tako kot povsod. Zabave ni nobene pametne; gle-

Demonstracije v Londonu. Na Angleškem (v Londonu) se ponavljajo demonstracije deloma za mir, a kmalu zopet za nadaljevanje vojske. Anglija hoče spraviti vse ententino brodoge pod en klobuk ter začeti velike operacije na morju, ker na suhem nikamor ne pride.

Delo revolucijonarjev? O strašni razstrelbi v Arhangelsku, ki smo o njej že pisali, se še poroča, da je najbrže posledica maščevanja. Dan pred eksplozijo so baje gnali z najajkami delavstvo na delo. Sledeči dan zjutraj je začelo goret na več krajih; ogenj se je seveda hitro razširil tudi na skladišča streliva. Kmalu nato je sledila velika eksplozija. V zrak je zletel velik angleški parnik, poln streliva. Uničene so še 4 angleške, 14 ruskih in 2 ameriški ladji. Pristanišče je popolnoma razdejano, pokončanega je pa tudi velik del mesta. **Mrtvih je bilo pa nad 12.000 ljudi.** — Podobna katastrofa se je pripetila nedavno v neki orožarni blizu Petrograda, kjer je bilo mrtvih 1000 ljudi.

Dežela posebnosti je Amerika. V Čikagi je baje neka gospa Bracketa Bishop, ki sta ji umrla njena lastna otroka. Ker je bogata, hoče za svoje vzeti 15 otrok, a morajo biti raznih plemen. Imeti hoče domačina, Arabčeka, Japončeka, Zamorčeka itd. Vsi bodo odgojeni z največjo skrbjo. — Sin ameriškega milijonarja in najbogatejšega moža na svetu Rokefellerja je pa sklenil, da hoče posinoviti celo sto tisoč francoskih otrok, ki so njih očetje padli v vojski. Za preskrbo in vzgojo te armade otrok bo plačal na leto 65 milijonov frankov. Tudi drugi ameriški milijonarji so sklenili posnemati ta zgled. — Kaj pa naši milijonarji? — No, enega imamo, ki je dal 200.000 K deželi na razpolago in to je naš dični katoliški mož Karel Pollak.

Dopisi.

Iz Trziča. Umrla je 27. novembra v najlepši dobi Marija Weber, soproga cerkvenega pevača Leopolda in hči zastavonoše društva sv. Jožefa. Polkojna je bila članica ženske Marijine družbe in ženskega odseka društva sv. Jožefa, v katerem je kaj pridno delovala pred vojsko. Obe društvi sta jo spremili z zastavama na zadnji poti. Naj počiva prerano umrla v miru!

Iz Škocjiana pri Mokronogu. Tukajšnja hranilnica in posojilnica bo z novim letom 1917. znižala obrestno mero pri hranilnih vlogah od štiri in pol na 4 odstotke. V slučaju, da bi centrala, pri kateri se nalaga denar, še nižje nastavila obrestno mero, bi morala tudi hranilnica isto storiti. To na znanje vsem tukajšnjim vlagateljem. Vsakemu, ki bi moral s tem ne bil zadovoljen, je na prosto voljo dano, da svoj denar po primernem odpovednem roku dvigne. Opozarjamo pa vse vlagatelje in one, ki denar doma tišče, da je po hranilnicah veliko bolj varen, kakor kje drugje, tudi če bi ne teklo nič obresti. — Cena vinu se v našem kraju suče okrog 2 K liter. Boljša pijača je že večinoma prodana, vendar se še vedno dobi dovolj dobre kapljice. — Zadnji mesec je dvakrat gorelo v vasi Grmulje. Zažgali so najbrže otroci. Pri zadnjem požaru je bila cela vas v nevarnosti, toda hitremu in previdnemu nastopu grmuljskega gasilnega društva se morajo ljudje zahvaliti, da se je tako hitro in uspešno ogenj omejil.

dališče je zaprto, v kino hodili se mi ne zdi vredno, v gostilni ali v kavarni sedeti pa še manj.

Casih zacitrava z dunajskim tovarišem, ki ga je usoda zanesla sem k vrhovni sodniji, kako zabavno; manjka le še enega, pa bi mogli tudi sempatja zapeti kakšno veselo...

Pošiljam najiskrenejše pozdrave vsem domačim!

Pred odhodom na bojišče.

Bila je krasna pomladanska noč. Čarobno so odmevali udarci ure po divni Opatiji, kjer smo okrevali se vojaki čakali novega poziva. Vse se je zazibalo v sladko spanje; moji tovariši so spali, a jaz nisem mogel. Vstal sem in odprl okno, odkoder sem zrl v lepo mesečno noč. Na nebu, kjer ni bilo nobenega oblaka, je bliščalo na tisoče zvezdic.

Pred menoj se je razgrinjalo sinje Jadransko morje. Mali valčki so se dvigali in zopet padali ter žuboreli večno pesem v tiho noč. Daleč zunaj na morju je pa sameval čolnič, kjer je ribič nastavljal mreže. Ob morju, med bujnimi nasadi, pa stoji krasne vile in okrog njih vrtovi lavorja in vinske trte. Lahen vetrič se je poigraval z listi leandra, palm in aloj.

Stonel sem na oknu in zrl v čarobno noč. Sele proti jutru sem šel spat. Sanjal sem o ljutih domačih.

Oblačno je bilo drugo jutro in droben dež je pršil, ko smo se poslavljali. Nemo so nas pozdravljale ob cesti oljke in ciprese. Še en pozdrav na sinje morje, potem so pa kolesa zaskripala in vlak nas je odpeljal zopet na bojišče.

lv. Kovač.

Listek

Divja Barbka.

(Božena Němcova. — Posl. A. Z.)

(Dalje.)

Pepca je bila oseba nizke postave, dobro negovana, rdeča; na bradi je imela bradavico in nekoliko jokave oči; toda za mladih let, kakor se je sama ponašala, je bila baje lepa, kar ji je cerkovnik vselej potrdil. Nosila je dolgo obleko kakor gospe v mestu, bel širok predpasnik z velikimi žepi, ob strani pa zveženj ključev. Sive lase je imela vselej lepo uglajene. Pepca je navadno pospravljala doma ali je imela na njivi kaj opraviti. Doma je predla ali je obesila naočnike na nos in krpala; v nedeljo po kosilu je pa tudi malce podremala in po večernicah je z gospodom bratom in še s kako povabljenjo osebo vrgla tarok ali napravila nekoliko koleščkov na marijaš-karte. Toda malokdaj je rekla »gospod brat«, skoraj vselej le »prečastni«.

Kuharica Pepca je bila glava hiše; kar je hotela, se je storilo; kar je rekla, je veljalo. Komur je bila naklonjena, se mu ni slabo godilo.

Lizika je bila negovanček kuharice Pepce in strica župnika, in kar je Lizika želela, to je hotela tudi kuharica Pepca, kogar je Lizika pohvalila, tega je tudi Pepca rada videla. Zato je bila Barbka v župnišču vselej dobrodošla, ter so prenašali celo Lišaja. Še cerkovnik, ki je drugače pse sovražil, je hotel zavoljo dobre volje Lišaja včasih pobožati; ali Lišaj ni mogel cerkovnika videti in vselej je nanj zarezal ter mu pokazal zobe.

Barbka je bila vsa srečna, ker je smela nemoteno prihajati v župnišče. V sobah je bilo lepo in snažno; veselila se je lepih slik, visokih omar. Na vrtu je bilo polno cvetic, zelenjadi in okusnega sadja; na dvorišču polno perjadi, kakršne si je kdo le zaželel in v hlevu dokaj živince, dobro rejene, da je bilo veselje. In v izbi za posle na peči, — ej, koliko je bilo tam lepih igrači!

Kako bi ne bila Barbka vesela take hiše! Toda nienemu srcu je bila najljubša Lizika; da, včasih se je zdelo, da jo ima rajši kakor ateka. Lizika se niti enkrat ni posmehovala Barbki; ako je imela kaj dobrega, je ž njo razdelila in pogosto je ovila Barbki okoli vratu svoje desnico, pa ji je dejala: »Barbka, jaz te imam tako rada!« — »Lizika me ima tako rada in vendar je tako lepa; vsi ljudje jo vičejo, tudi organist in cerkovnik. — Drugi me zasmehujejo,« take misli so hodile Barbki po glavi, in vselej je Liziko ob takem razmišljanju v duhu poljubovala za njeno dobroto; v resnici pa se je bala to storiti, čeravno bi ji bila prerada pokazala svojo vročo hvaležnost.

Ko sta včasih po travniku tekale in se je Liziki razpletla kita, je navadno pristopila Barbka, rekoč: »Pusti, Lizika, da te opletam! Ti imaš laske volne kakor svila; tako rada te opletam!« Ko je dekletce drage volje dovolilo, je Barbka z dopadanjem urejevala goste lase ter občudovala njih lepoto. Ko je delo dovršila, je primerjala svojo debelo kito las z Lizično ter ihté pristavila: »Oh, kakšna razlika!« — Pa res! Lizični lasje so bili kakor svila, zato se je zdelo Barbki, da njeni lasje niso lepi, ker so bili liki žima, dolgi in gosti kakor grmovje. In vendar Lizika ni bila ž njimi zadovoljna; želela si je črnih, kakršne je imela Barbka.

Ko je včasih Lizika prihitela k Barbki, sta se šle kopat. Ali Lizika je bila boječa, in čeravno jo je Barbka zagotavljala, da jo bo držala in naučila plavati, si vendar ni upala iti v globokejšo vodo, ampak je brodira le po plitvini.

Tako sta se dekletci lepo razveseljevali. Pri domačih igrah se jima je pogosto pridružil Jožek; če sta pripravljali otroško pojedino, je moral vselej prinašati, česar je bilo treba. Kadar so se igrali »volka«, je moral Jožek biti vselej za ovco.

Otrokom je preteklo štirinajsto leto — in bilo je konec njihovega otroškega razveseljevanja. Jožka je poslal cerkovnik v mesto, da se ondi izšola za gospoda. Liziko je dala kuharica Pepca v Prago k drugi bogati teti brez otrok, da bi se privadila oikanih šeg, in pa da bi teta ne pozabila svojih sorodnikov na deželi. Barbka je ostala sama z očetom in Lišajem.

II.

Življenje na kmetih je potekalo mirno. brez hrupa in šuma, kakor potoček med travniki. Tri leta so minula, odkar se je Lizika odpeljala v Prago. Izpočetka se niti kuharica Pepca niti gospod župek nista mogla privaditi izpremembi in praznoti v župnišču; močno se je jima tožilo za Liziko. Ako je cerkovnik očitaj: »Čemu ste pa poslali Liziko od hiše?« je rekla Pepca s premislekom: »Ljubi Volčič, človek ne sme živeti samo za danes, mora misliti tudi na prihodnost. Mi — no, kaj mi! — Ljubi Bog bo že dal, da kako prebijemo to življenje. Lizika je pa mlada, na to je treba misliti. Ali naj spravljamo zanjo denar? — Moj Bog, kako pa? Nekaj pernic in pohištva, to je vse, kar dobi enkrat od nas. To je pa premalo! Ljudje se ozirajo danes žalibog le na to-le (ob tem je Pepca pokazala s palcem in kazalcem, kakor bi štela denar). Praška tetica ima pa tega dovolj. Morebiti se ji Lizika prikupi; samo zavoljo njene sreče jo pustimo pri njej.« Cerkovnik je Pepci in njenim načrtom popolnoma pritečil.

Praška tetica je že dolgo vrsto let bolehal. Odkar ji je umrl sprog, je vselej pisala svojemu častitemu svaku in svakinji, da živi od samih zdravil, in ako bi zdravnik prav ne poznal njene narave, da bi že zdavnaj ležala pod rušo. Naenkrat pa je sporočila Lizika, da ima teta drugega zdravnika. Ta ji je svetoval, naj se vsak dan koplje v mrzli vodi, naj se marljivo izprehaja, naj uživa preproste jedi, da potem popolnoma ozdravi. Tetica ga je ubogala, in zdaj je zdrava ko riba v vodi. — »Hm, kakšne so te novotarije. No, če je tako, potem se pa Lizika lahko takoj vrne,« je menila Pepca.

Ob grobu cesarjevem.

Kakor otroci ob grobu očeta, ki jim ga bela vzela je smrt — plaka za tabo celo cesarstvo slednji tvoj narod tožen, poirt. V duhu hitimo k tvojemu odru velo telo ti s solzami kropeč; srce nam kar ne more verjeti, dobrega carja — da nimamo več. Vojna je kruta po celi Evropi — žal — raznetila grozen požar. Strašno neusmiljena smrt gospodari; ni prizanesla ni tebi, vladar! Vojna divja še po tvojih leželah, ki je prinesla i tebi i te boi. Tisoč junakov bori se zdaj zate, da ti obranijo dedni prestol. Raznih jezikov, misli so ene: »Tudi če kri in žvlienje velja; — dokler nam puská iz rok ne omahne, tujec ne vzame ti kosčka sveta!« Danes na tvojem grobu nanovo hrabrih prisega borcev ti krog: Nikdar, dokler kri po žilah nam teče, dedščine tvoje ne damo iz rok.

Tudi naš narod slovenski prisega, reke krvi že zate je prelil: majhen sicer je res po številu, nikdar v zvestobi pa zadnji ni bil Vid Ambrožič.

Gospodarske stvari.

Gospodarski in tržni pregled.

Rdečica. Veliko je dobrih gospodarjev, kateri letos, ko so prešiči tako dragi, še za dom nimajo živali. Vse jim je rdečica končala, ta najhujša sovražnica naše prešičereje. Nekateri so vprašali, kaj naj naredijo, da se vendar iznebijo te vedne nesreče v svojih svinjakh.

Pred vsem je treba vedeti, če je bolezen res rdečica, ali kaj drugega. Po izjavah živinozdravnikov se spozna rdečica po sledečih znamenjih. Prešič se slabo počuti. Krme ne uživa in se zarije v kak kot ali nastilj. Spodaj na vampu in notranjih delih zadnjih nog, na vratu in ušesih se prikažejo drugi dan, odkar se prešič slabo počuti, svetlordeče pege, ki postanejo pozneje temnordeče, včasih tudi modre ali rjavordeče. Polagoma se vse te pege strnejo. Prešiča te pege ne bolijo. Včasih se rdečica šele na poginjeni živali pokaže. Blato je v začetku boleznitrdno, kmalo redko ali celo malo krvavo. Pogosto obnemore ves zadnji del. To so znamenja rdečice. Če ima pa prešič kalne in krmežljave oči, kožo raskavo, kakor posušeno, vedno drisko ali prižgano blato, pa vse kaže na svinjsko kugo. — Kako naj se pomaga? Če je rdečica, pokliči živinozdravnika, da žival cepi. To je najbolj gotov pripomoček. Nekateri so se pritožili, da so jim prešiči poginili, čeprav so jih dali cepiti. To je mogoče, če so imeli že pred rdečico, pa so bili kakor zdravi cepljeni. Preizkušnemu živinozdravniku se kaj takega ne bo primerilo, ker lahko po vročini v zadnjem času spozna, če imajo prešiči bolezen.

Zdaj je v tovarnah zmanjkalo seruma in cepiva, živinozdravniki so večinoma vpoklicani, zato je skoro nemogoče zdaj dati vse prešiče cepiti. Kake pripomočke naj torej rabi gospodar, da se bolezen ne prime. Prav dobro in večkrat skušeno sredstvo so arsenikove kapljice, katere dobiš v lekarni. Tudi homeopatični arsenik je prav dobro sredstvo. Ta arsenik čisti kri. Če ga pred boleznijo ali začetkom boleznitrdno daš, navadno pomaga. Nekaj kapljic se vlije na kruh ali v mleko. Če prešič več ne žre, je najboljšo poskusiti s kruhom in mu posili noter stlačiti.

Če se bolezen ponavlja leto za letom, je v tem gotov dokaz, da je hlev okužen in so se prešiči nalezli onih kali, ki so jim bolezen napravile. Hlev je okužen. Dokler ga ne razkužiš, ne boš imel dobrih prešičev. Govoril sem že z več gospodarji, ki so mi tožili, da ni pri prešičih sreče. Zdrave živali denejo v svinjak. Čez par tednov so kakor sence. Žreti ne marajo, posušili so se, grintavi so postali, mnogo jih pogine; tisti, ki ostanejo, so le slabotni. Svetoval sem jim, naj svinjak pravilno razkužijo. Po dovršenem delu so se živali tako redile, da je bil gospodar popolnoma zadovoljen. Kako naj se izvrši to razkuženje? Vselej, kadar ti

prešič pogine za rdečico ali kako drugo kužno boleznijo, napravi takole:

Loči zdrave živali od bolnih. Če je žival dalj časa bolna, jo je najbolje zaklati. Čim dalj jo imaš, večjo škodo boš imel. Najboljše bi storil, če pri hujši boleznitrdno vse živali kmalu stran spraviš. Potem omij s prav vročim lugom prav vse po svinjaku. Tlak, korita, in stene toliko visoko, kakor prešič najvišje more doseči. Umij ravno tako vso posodo, čevlje in obleko poslov, kateri so prešičem stregli. Gnoj je treba potrositi z živim apnom in dobro podorati. Kar se je pomilo, se mora vse dobro pobeliti, ker apneni belež navadno zamori kali kužnih boleznitrdno. Vse to se mora z največjo natančnostjo izvršiti.

je delavce boljše hrana. Gospodinja jim mora dati, ker jih drugače ne dobi. Tako obnašanje je pa še bolj žalostno. Zdaj mora vsak delati kolikor more, in služiti, če more služiti.

Žito v Romuniji. V Romuniji je bilo po uradnih podatkih 1. julija letos še starega žita: 160.000 vagonov, in sicer 44.000 vagonov pšenice, 78.000 vagonov turščice in 32.000 vagonov ječmena. — Letošnji srednji pridelek znaša: 180.000 vagonov pšenice, 160.000 vagonov turščice, 5000 vagonov rži, 30.000 ovs, 69.000 ječmena, skupno 440.000 vagonov. Lahko računamo, da se bo za nas in naše zaveznike dobilo v Romuniji čez 200.000 vagonov žita. Gotovo je tudi, da bo zdaj za glavna me-

NA POVRATKU OD PREDORA.

Anglež Francozu: »Ali je to vse, kar si zasedeš?«

Čez nekaj tednov, živinozdravniki pravijo 40 dni, se lahko denejo drugi prešiči v svinjake.

Če hočeš, da bodo prešiči utrjeni zoper rdečico, jih imej veliko zunaj na prostem. Skušnja uči, da takih prešičev še cepiti ni treba.

Posli. Dekle po deželi letos zahtevajo visoko plačo. Ker je vse tako drago, je višja plača poslom opravičena. Toda mora biti tudi meja. Marsikatera gospodinja zdaj ne mara deklet, ker se ji zdi, da ne bo izhajala. Zdaj bo pa gospodarstvo trpelo; manj bo živali, polje bo slabše obdelano, hrane bo manj, torej veliko večja škoda, kakor bi dekla vzela. Je pa tudi veliko krepkih deklet, ki nočejo služiti. Domači dobijo podporo, čez leto gredo delati, kjer se veliko več zasluži in je vselej za tu-

sta in vojaštvo precej romunskega žita. Na kmetih se nam zdaj za našo ostanke ne bo toliko bati.

Petroleja da Romunska na leto do 200.000 vagonov. Najboljše vrelce imajo že naši v oblasti. Za nas bi gališki petroleji zadostoval. Zdaj smo morali še Nemčijo zalagati. Tudi v tem bo zdaj boljše.

Oddaja masti. Štajersko namestništvo je izdalo naredbo, ki določa za Štajersko naslednje: »Vsak, kdor kolje svinje, bodisi za domačo uporabo, bodisi za druge (mesarji, gostilničarji i. dr.), mora oddati v svrhu preskrbe dežele s svinjsko mastjo od vsake zaklane svinje določeno množino surove svinjske masti ali surovega špeha. Množina surove svinjske masti ali špeha, ki se bo morala oddati od vsake zaklane

svinje, se določa po teži zaklane svinje, in sicer: Od zaklane svinje, težke do 60 kg, se mora oddati 1½ kg svinjske masti ali surovega špeha, od svinje, težke od 60 do 100 kg, 2 kg, od svinje, težke od 100 do 150 kg, 4 kg, in od svinje, težke več kakor 150 kg, se bo moralo oddati 7 kg.

Na Dunaju. »Kdor hoče iti na Dunaj, mora pustiti trebuh zunaj« — ta pregovor velja v polnem obsegu za sedanji vojni čas, kajti na Dunajski trg že več tednov niso pripeljali skoraj nič svinj in tudi nič jajc. Da je za vsa živila tem večja zadrega, čim večje je mesto, tega ni treba omenjati.

Tako bi se vsakemu prileglo. V Bazovici pri Trstu je posestniku M. Kocijanu 3 in pol leta stara krava skotila naenkrat tri telice, ki so vse ostale pri življenju.

Preskrba prebivalstva s prešiči, oziroma z mastjo. Glasom sklepa »Deželne komisije za ureditev prometa z živino na Kranjskem« pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani z dne 22. novembra t. l. se je določila za občine, v katerih večje število občanov nima lastnih prešičev ter so navezani na nakup masti, primerna množina ali kontingent prešičev. Tem kontingentiranim občinam, s katerimi je sklenilo »Kranjsko deželno mesto za dobavo klavne živine v Ljubljani« kot izvršilni organ omenjene »Deželne komisije« posebne dobavne pogodbe, bo dobavljalo »Deželno mesto« določeni kontingent prešičev vsak mesec, dokler bo trajala sezija za prešiče. Dobave na ta kontingent se že vrše. Kontingentirane občine so se pogodbeno zavezale preskrbovati masti potrebne občane z mastjo, bodisi da koljejo občine prešiče v lastni režiji, bodisi da jih prepuste zanesljivim mesarjem za zakol, pri čemer so občine po pogodbi odgovorne za pravilno razdelitev masti in mesa, bodisi da posameznikom odkazujejo žive prešiče. Kontingentiranih občin je 130 na Kranjskem. Prebivalci kontingentiranih občin — take občine so itak same razglasile, da imajo kontingent — naj se obračajo glede prešičev in masti edino le na svoja županstva, kajti »Kranjsko deželno mesto za dobavo klavne živine« prebivalcem kontingentiranih občin vobče ne sme dovoljevati nakupa prešičev za zakol. Ako bi določeni kontingent nikakor ne zadoščeval, se bo po možnosti zvišal na pravočasno zahtevo občine. Prešiči iz kontingenta pa se morajo porabiti izključno za civilno prebivalstvo, ne pa za vojaštvo ter je občina naravnost odgovorna za to, da ne bo civilno prebivalstvo prikrajšano. Vojaštvo dobiva prešiče posebej. Prebivalcem nekontingentiranih občin, ki v resnici rabijo prešiča za preskrbo z mastjo ter nimajo lastnih prešičev, pa dovoljuje »Kranj. dež. mesto za dob. kl. živ.« v Ljubljani na utemeljeno, po domačem županstvu potrjeno prošnjo nakup prešičev po svojih zaupnikih. Ljubljana je kontingentirana občina ter dobavlja za Ljubljano »Kranj. dež. mesto za dob. kl. živ.« prešiče ljubljanskim mesarjem v okviru dolo-

čenega kontingenta; večje število prešičev pa bo dobavilo tudi mestni aprovizaciji. Ljubljancje se imajo preskrbeti z mastjo in svinjskim mesom pri mesarjih. Dovoljenj posameznim Ljubljancem za nakup prešičev za zakol v splošnem tedaj »Kranj. dež. mesto za dob. kl. živ.« ne more dovoljevati. »Kranjsko dež. mesto« ima od 3. 10. 1916 nakupni monopol za prešiče za zakol na Kranjskem ter je vsak nakup prešičev za zakol po 3. 10. 1916 brez dovoljenja »Deželnega mesta« po min. nar. z 8. 5. 1915, št. 115 drž. zak. strogo kaznjiv. — Kranjsko deželno mesto za dobavo klavne živine v Ljubljani.

Preskrbovalnico za mleko bodo ustanovile v Ljubljani vsled ukaza deželne vlade. Ta zavod bo imel predvsem dolžnost, da porazdeli dobavo mleka med posamezne mestne dele; paziti bo tudi moral, da se ne spravlja v promet ponarejeno in pokvarjeno mleko.

Nagrada je obljubila francoska vlada onim kmetovalcem, ki obdelajo lani neposejan svet, in sicer je določenih za vsak posejan ha njiv 20 frankov; za vsak met, stot doma pridelane pšenice bo dobil francoski kmet še po 3 franke nagrade.

2739 (2)

Kupčija s plemensko živino in plemenskimi prešiči.

Pri Kranjskem deželnem mestu za dobavo klavne živine v Ljubljani se je ustanovil poseben oddelek za dobavo plemene goveje živine in plemenih prešičev. Kupci plemene živine in prešičev se opozarjajo, da se v slučaju, ako želijo kupiti plemene živine ali plemenih prešičev, obračajo na spodaj navedeni naslov. Naročila se lahko izvršijo po možnosti potom zaupnikov »Kranjskega deželne mesta za dobavo klavne živine«, kjer kupca stanuje. Ako dobava ni v kraju kupca mogoča, se dobavi plemena živina in plemeni prešiči iz krajev, kjer jo je v zadostnem številu na razpolago. Plemenske živine in plemenskih prešičev je priglasišen iz vseh krajev v zadostnem številu, tako da se bodo naročila lahko takoj in točno izvrševala.

Dobavimo lahko že takoj: Plemenske krave (breje, mlekarice in s teleti), telice (mlajše in breje), bike (mlajše in za spuščanje sposobne), plemenske prasce, prešiče za pitanje (20—50 kg težke), plemenske svinje (mladice in breje) in plemenske mrjase od 30—60 kg. Mrjasi se bodo prodajali po znižanih cenah za rejce, ki jih delj časa držijo za plemo. — Vsa naročila z natančnim naslovom (to je ime, priimek, kraj, pošta in železniška postaja) je pošiljati »Kranjskemu deželnemu mestu za dobavo klavne živine v Ljubljani«, Turjaški trg št. 1.

Zima je tu in z njo tudi ča: katarov, katerim so izpostavljeni posebno oni, ki bolehalo na kroničnih boleznih dihalnih organov. Za one, ki jim ni mogoče zameniti mrzle ostre klime naših krajev s toplejšim podnebjem juga, je »Sirolin-Roches« prava sreča. Daljša poraba tega izbornega, prijetno okusnega sirupa, učinkuje pri takih katarih izredno dobrodejno, zmanjša kašelj, boljša splošni počutek in zboljša tek.

Za naše gospodinjje.

Zdrobova torta. Vzame se lahko pšeničen ali koruzen zdrob. Speni 18 dek sladkorja in 3 do 5 rumenjakov; vmešaj sedem zribanih grenkih mandljev, lupinico in sok ene limone, dve žlici mleka, 10 dek finega pšeničnega zdroba, pol kvasnega praška in sneg

beljakov. Namaži modlo in potrosi z moko; nato stresi testo vanjo in peči pri toploti, ki počasi narašča. Pečeno zvrni na sito; ko se je shladila, jo namaži z mezgo in prevleci z limonino strdino, ki se takole naredi: 14 dek presejanega sladkorja in sok limone polij z žlico kropa in mešaj četrtr ure; zlij hitro na torto in vgladi z nožem, namočenim v mrzli vodi. — Koruzni zdrob je treba malo opariti z vrelim mlekom; zadoštuje 9 dek na toliko jajc.

Govedina s korenjem in fižolom. ½ kg govedine pristavi na liter kropa, opечи čebulinih rezin in deni noter par kosčkov suhih gob ter kos repe; pokrij in kuhaj na tihem ognju in pobiraj pene. Posebej pristavi ½ kile na kosčke zrezanega korenja; v drugem loncu kuhaj ¼ litra namočenega fižola. K fižolu in korenju deni toliko vode, da jo posrka, ko je kuhano, podmeti korenje, zmešaj s fižolom in zalij z mesno juho, kadar je meso že kuhano. Meso zreži vmes. Jed ne sme biti pre-gosta. Zraven nje daš lahko polento ali cmoke, ki se zamesijo brez jajc iz moko in krompirja.

Jezik z makaronami. Je lahko voljvi ali prešičji ali kakršenkoli; okajen ali presen. Pristavi z mrzlo vodo. Ko je kuhan, ga omaji, in deni nazaj, da se kuha še par minut; potem ga razreži in deni v kozo, zalij z razredčeno paradiževo mezgo (par žlic) in stresi nanj kuhane makarone. Ko so se prepojili makaroni z močo, jih potrosi s sirom. Od okajenega jezika je treba prvo vodo odliči. Jezikova juha je porabna, lahko zakuhaš v nji kako juhino konservo ali zaliješ z njo drugi dan krompir ali kaj drugega.

Kdor je občutljiv v spodnjem delu telesa in trpi na zaprtju, ne sme uživati nikdar krepko učinkujočih čreva dražečih odvajalnih sredstev, marveč le Fellerjeve milo učinkujoče, neškodljive Rhabarbara kroglice z zn. »Elsa-kroglice«. Provzročajo lahko odvajanje brez draženja črev in so najprijetnejše odvajalno sredstvo. 6 škatel pošlje franko za 4 K 40 vin. edino pristne lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa trg št. 16 (Hrvaško). Fellerjev bol lajšajoči fluid z zn. »Elsa-fluid«. Predvojnecene. 12 steklenic franko 6 K, se lahko naroči ob enem, ako hoče kdo imeti doma zanesljivo sredstvo, ki nikdar ne odreče, ki je vsak hvali, kdor je je poskusil. (b)

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 4 1/2% brez kakega odbitka.

Kradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Krščanski Detoljub.

Zadnji dve številki (5 in 6) letošnjega letnika sta izšli in se že razposlali na vse župne urade in druge zapuščalnike. Vsi deležniki »Patronata« naj jih tamkaj zahtevajo. Kaj je »Patronat« storil preteklo leto za osirotelo in zapuščeno mladino, pove članek: »Naše rešilno delo v tretjem vojnem letu.« Družina naših varovancev šteje že nad 100 otrok, med njimi vojaške sirote, begunčke, zapuščene otroke itd. In to število raste od dne do dne. Zato vsled mnogih zbirk, ki se prirerajo za vojaške božičnice, božičnice vdov in sirot, za Rdeči križ in druge slične potrebne naprave, naše domače podjetje za rešitev mladine nesme propasti. Najprimernejši čas za nabiranje prispevkov so lepi božični prazniki. Ganljivo nas na to opozarja članek »Srce in denar« kjer pravi pisatelj: »Kakor je nekdanj božje Dete iskalo po betlehemske ulicah dobrih src, ki bi mu dala streho pa je pri denarnih gospodarjih dobilo vedno isti odgovor: »Ze vse zasedeno od premožnejših«, tako se mu godi med nami dandanes še marsikje. Jezus prosi tudi v teh naših težkih dneh za svoje »najmanjše« bratce, išče zanje dobrih src, darežljivih rok, prosi stanovanja, obleke. Ali jih bo našel med nami? Zato naj bodo lepi božični prazniki posvečeni delu za »Patronat« in pobiranju doneskov. Gotovo nebeškega Deteta ne moremo lepše počastiti v sedanjih hudih časih, kakor da se spomnimo njegovih najmanjših bratcev.

Tedenska pratika.

Petek, 15. dec.: Sv. Kristina, dev. — Sv. Jernej, škof. — Častivredna Ana Marija Taigi. — Sv. Maksimin, opat. († 520.)
Sobota, 16. dec.: Sv. Adelajda, cesarica († 999). — Sv. Evzebij, škof, muč.
Nedelja tretja adventna, 17. dec.: Evangelij: Janez Krst. pričuje o Jezusu. — Praznuje se god sv. Kornelija, sv. Berte in sv. Lazarja škofa.
Ponedeljek, 18. dec.: Sv. Odo, opat. — Sv. Gracijan, škof.
Torek, 19. dec.: Sv. Nemezij, muč. († 250.) — Sv. Makrina, devica. († 379.)
Sreda kvatrna, 20. dec.: Sv. Leonard (Porto Maurizio).
Četrtek, 21. dec.: Sv. Tomaž, apost.

Solnce vzhaja ob 7 u. 56 m., zahaja ob 4 u. 1 m.

Luna zadnji krajec 17. dec. ob 7 u. 6 m. zvečer.

Sv. Leonard, Porto Mavriški.
(† 1751.)

Sv. Leonard (Lenart) je dobil pridevek Mavriški od mesta, kjer je bil l. 1676. rojen. Vzgojen je bil pa v Rimu pri svojem stricu, ki je zanj po očetov-

sko skrbel. Bil je sprejet v oratorij (zavetišče) in še v pozni starosti se je rad pohvalil, kako velikega in važnega pomena je bilo zanj, da se je vzgojeval v zavodu sv. Filipa Nerija. Ko se je še šolal, ga je poklical Bog v redovniški stan. Po dobrem premisleku se je odločil za frančiškanski red. Toda lotila se ga je bolehavost, tako da je pet let neprestano pešal; okreval je vsled pripršnje do Marije, ki se ji je priporočal. Iz hvaležnosti za to milost je napravil obljubo, da se hoče odslej posvetiti edinole delu za izpreobrnjenje grešnikov. Prvo, kar je storil, ko je po boleznih zapustil redovno celico, je bil krasno sestavljen križev pot, molitve, ki jih še danes najraje uporabljamo ob premišljevanju sv. križevega pota. Nato je prehodil kot spokornostni pridigar vso Italijo. »Ali pokoro ali pekel!« je imel navado klicati. Imel je 316 misijonov; na 216. krajih je vpeljal večno čiščenje najsvet. Zakramenta. Živel je le od miloščine in peš je hodil od mesta do mesta. Na prižnici se je včasih tako upeljal, da se je onesvestil. »Na zemlji ne iščem miru, ampak v nebesih,« je imel navado reči. Ko je oslabil in so mu svetovali, naj opusti sv. mašo, je odgovoril: »Ena sv. maša je več vredna, kakor vsi zakladi sveta.« Umril je v 75. letu. Papež Pij IX. ga je l. 1867, 29. junija prištel med svetnike.

To in ono.

Pozdravi. Srčne pozdrave pošiljamo slovenski fantje pri cesarskih strelcih (39. gorske stotnije) vsem slovenskim dekletom in ženam ter vsem bralcem »Domoljuba«: Šenica Josip, Straža; Alojzij Kurintič s Primorskega; Karel Ličen iz Rihemberka; korporal Kragelj M. iz Tolmina; Ivan Lukežič iz Renč; Janez Pogačnik; Jamnik G. iz Vipave; Blagajna Andrej iz Šmarij. — Srčne pozdrave pošiljajo slovenski pionirji iz sneženih Karpotov. — Voščimo in želimo blagoslovljene božične praznike in srečnejše novo leto, leto blaženega miru in prerojenja v Kristusu. Prosimo božje Dete, da nam da, kar tako srčno hrepenimo: da bi se skoro mogli vrniti v kroge predragih domačih. Spominjate se junakov, ki so dali najdražje za blagor domovine! In tudi nas ne pozabite v molitvah. Na svidenje! Mihael Zalokar, Mengeš; Franc Rešek, Sv. Duh pri Škofji Loki; Anton Eržen, Naklo, Gor.; Janez Peterc, Dobrova pri Hraščah; Anton Kočnik, Konjice; Andrej Zorn, Prvačina. — Vesele božične praznike želimo vsem bralcem in bralkam »Domoljuba«, posebno vsem dobrunskim fantom in dekletom ter vsem tovarišem sobojevnikom na bojišču: Anton Cankar iz Dobrunj pri Ljubljani, topničar pri trdnjavskem topništvu. — Uljudno Vas prosimo, da nam še zanjraj pošiljate Vaš list »Domoljub«, ker nas zelo zanima. Slovenski fantje in moške pošiljamo Vam in vsem čitateljem »Domoljuba«, slovenskim fantom, dekletom in našim zvestim ženam iskrene pozdrave iz primorskega snežnatega gorovja. Bog daj, da bi kmalu včakali veselo svidenje. S pozdravom: Matija Žagar, Janez Slemenik, Jožef Knolc, Anton Lozar, Jožef Galijope, Valentin Onič, Franc Dornulc, Matija Golob, Alojzij Sirotko, Franc Korče, Janez Nosan, Jožef Pušl. — Slovenski fantje in moške 4. trd. p., 8. stotnije, ki varujemo našo sinjo Adrijo proti pohlepni sovražnikom že nad 28 mesecev, pošiljamo najlepše pozdrave ter želimo srečne božične praznike in obenem veselo novo leto vsem slovenskim dekletom in ženam ter vsem čitateljem in čitateljicam »Domoljuba«: deseteriki Ivan Ovsec iz Hoče vasi; Ivan Zohar, Sv. Pavel pri Preboldu; Marko Šetine, Brežice; poddeseteriki Anton Čehovin, Potoče; Rudolf Bresan, Gorica; Alojzij Štuka,

Kobilja glava; Josip Plešničar, Trnovo pri Gorici; topničarji: Ivan Vilhar, Vel. otok, Postojna; Josip Lokar, Rupa pri Kranju; Fr. Zvonar, Buče; Josip Novak, Rogatec-Šoštanj; Ign. Sok, Kobarid; Matevž Sitar, Gorenjsko; Alojzij Kos, Rupa; Slavko Gabrček, Kamnik; Ivan Vreček, Srednja vas; Karel Maccarol, Koper; Alojzij Tomazič, Gradišče; Rok Orač, Zibka; Kristan Bric, Dornberk; Zenone Benetič, Istra; Iv. Čugol, Primorsko; Fr. Pevec, Šmarje, Štajersko. — Tem potom pošiljamo iz armadne delavnice na vzhodnem Ogrskem iskrene pozdrave vsem ljubljancem in Gorenjcem, ženam in dekletom: Janez Anderle iz Breznice na Gorenjskem; Franc Cotman iz Trzina pri Ljubljani; Franc Goliner od Sv. Križa pri Ljutomeru; Janez Reiss od Sv. Benedikta. Vsi smo še čvrsti in zdravi. — Vsem slovenskim staršem, ženam, bratom in sestram, slovenskim dekletom želimo in voščo; podpisani slovenski fantje in moške vesele praznike in srečno novo leto: Četovodja Ant. Princ, Vel. Bukovica, desetnik Viktor Dimnik, Vevče pri Ljubljani; Jakob Šajnc, Luže pri Senožečah; Ivan Plevnik, Podsmreko-Dobrova pri Ljubljani; Anton Penko in Fr. Česnik, Palče pri št. Petru; Fr. Gombač, Naklo pri Divači; Filip Bajc, Lozice pri Vipavi; Dominik Fakin, Pliskovica, Primorsko; Mihael Krnel, Studena gora pri Novem gradu; Gašper Čikada, Dolenje; Anton Zadel, Jursiče; Fr. Markovič; Ant. Dolenc, Luže pri Senožečah; Vičič Janez, Celje; Fr. Andrežič, Puharsko pri Volovskem; Matevž Pfajfar, Dobrava na Gorenjskem. Vsi pri domobranskem pešpolku št. 5. — Vsem cenjenim bralcem in bralkam »Domoljuba«, vsem Slovincem in Slovenkam, posebno pa vsem slovenskim dekletom v mili slovenski domovini kličem in želim iz snežnih gora vesele božične praznike in srečno novo leto. Karel Novak, gorski topničar iz Motnika. — Vesele božične praznike in bolj srečno novo leto, kakor je to, želi vsem bralcem »Domoljuba« Lakner Franc, Lahinja. — Tudi 20ti že živimo! Dragi »Domoljub!« Ker nas vsaki teden zvesto obiskuješ in prihajaš k nam v najhujšem ognju šrapnelov in granat, smo ti dolžni hvalo. Ne bojiš se težavne poti, da nam prineseš novic iz domovine. Vedno in povsod te z veliko nestrpnostjo pričakujemo. Prosimo te za prijazenost, da stisneš naše skromne pozdrave v kak kotiček. Želimo vsem znanim zdrave in vesele božične praznike, kakor tudi srečno novo leto. Bog dal skorajšnje svidenje! Podlovec Josip Bračko s Pragerskega; podlovec Vinko Škrl s Kranjskega; lovec Ferič Florijan iz Ptuja; Laznik Franc iz Tabora; Hebar Karel iz Spod. Polskave; Braunig Jož iz Maribora; Fajdiga Damijan, kranjski Janezek. Pristrčni živio »Domoljubu!«

Ponudba s fronte. Podjetnik na bojišču želi družabnika, ki prenore vsaj nekaj tisočakov kapitala. Zagotovi se mu, da se bo kapital sijajno obrestoval, kajti podjetje je velikanskega pomena. Obratovati pa more le v vojnem času. Znanost — posiranska stvar! Podjetje je zelo dobro vpeljano; gre namreč za strojenje kože onih živalic, ki jih v domačem življenju imenujejo »lazine«. Izvažajo se v ogromnem številu v tuje države, največ v sosednjo Italijo, kjer delajo iz njih »tornistre« in šatore za vojske. Surovin vedno čez potrebo na razpolago, ker se je ta živinoreja splošno udomacila. Mnogi se začuda, ker ji prija skoro vsako ozračje. Vsak riziko torej izključen. Nadaljnji pogoji leže v pisarni ravnateljstva tega velepodjetja in so vsakemu na vpogled. — Streliški jarek, dne 6. decembra 1916.

Frevidno. A. pri obisku: »No, tako velikih štrukeljev pa še nisem videl!« — B.: »Veš, zdravnik mi je naročil, naj ne snem več kakor dva, kvečjemu tri štrukelje, ker imam želodčno bolezen; jaz sem pa štrukelje nekoliko večje naredil.«

Času primerna reklama. Neki knjigotržec v Londonu je obesil nad izložbenim oknom svoje trgovine naslednji oglas: »Napač Zepelinov. Čas je, da napravite testament i začnete moliti. Tiskovine in obrazce za oporo kakor tudi molitvene knjižice se dobe v trgovini.«

Vprašanja in odgovori.

M. M. — Kamnica. Pogodba velja. Ako kupec vina ni prevzel v dogovorjenem času, bi se zaoglo nekaj računati kot najemščina za prostor.

Sicer je pa odvisno od tega, kako se glasi pogodba. Ako bi bilo rečeno v pogodbi »pod pogojem, da se v 14 dneh toči«, potem bi se dala kupčija razveljaviti.

G. L. — Ribnica. Stvar, o kateri poročate, menda ni za list, ker je nekak dvorezen meč. Najbolje bi bilo, če bi bili šli takoj na glavarstvo v Novem mestu in vložili pritožbo. Če drago, pošljemo Vaš dopis c. kr. deželni vladi, da stvar preišče in zasleduje.

SKRIVANICA.

Am sredi goraje Airike
objestno Lah se bil je vsel.
Dal Turek mu je paprike,
da urno veter ga je vzal.
Taljan povečem kar čez noč
popihal tiho jo je proč.
Vojak zdaj laški vsak si išče
pred Turkom varno zavetišče. —
Poveljnik turški — glej — prijezdi,
a Lah za njim se skrivaj vgnezdi;
če mogel — proč bi jo pcedil.
Med bralci — kdo ga je zasledil?

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.
Gradec, 6. decembra: 63, 83, 68, 20, 14.
Linc, 9. decembra: 7, 36, 1, 25, 38.

Dobre knjige.

Pravice vpoklicancev v vojno službovanje in njih družin do vzdrževalnin (preživnin, državnih prispevkov k preživljanju) podpor in preskrbnin. Cena 50 vin. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

To knjigo potrebuje vsaka družina, katere rednik se nahaja v vojaški službi. Knjižica pove, do kakih podpor ima taka družina pravico in kaj ji je storiti, da jih dobi, če ji dosedaj še niso bile dovoljene. Tudi vojaški invalidi bodo našli v knjižici vse potrebne podatke. Zadnje poglavje obsega vzorce za vse potrebne prošnje in vloge.

Dolžan. Knjiga uradnih vlog. Obrazci političnih, vojaških, finančnih (davčnih) sodnih in drugih uradnih vlog. Cena 3 K., vezano 4 K. — Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Ta knjiga bo ustrezala in služila kar najbolje vsem stanovom ter tudi

zdatno olajšala delo v uradih. Knjiga obsega namreč okoli 300 praktičnih vzorcev za najrazličnejše prilike. Rabil jo bo vsakdo, bodisi posestnik, trgovec, obrtnik, kmetovalec ali zasebnik.

Če je vloga pravilna, potem je tudi uradna rešitev hitra, kajti samo nepravilna vloga povzroči zakasnelost. V tem oziru bo ta knjiga vsem slojem izborna služila.

Fellerjev blagodejni, oživiljajoči fluid iz rastlinskih esenc z zn.

„ELSA-FLUID“

odstranja

bolečine v členkih

Predvojne cene: 12 steklenic 6 kron prosto poštine, lekarnar E. V. Feller, Stubica, Eizntrg 16 Hrvatska. — Čez 100.000 zdravilnih pisem in zdravniških priporočil.

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala

1440

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov
Ljubljana, Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med črtno zgradbe 2. vse premično blago, mobilije, polski orodje, stroje, živino, zvonove in enako, 3. vse poljske izdelke žita in krmo, 4. zvonove proti prelomu, 5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživete in druge kombinacije in proti nezgodam, vsakovrstna podjetja, odti kakor tudi posamezne osebe za dejavno inženjersko zavarovalnico, od katere ima tudi deželni odbor kranjski področje.

Varnostni sklad in udnine, ki so znašale l. 1912 K 512 35.17 so poskrajale koncem l. 1913 na K 735.147.17.

Todaj, čimvečje zanimanje za ta edini slovenski zavod, tembolj bo rastele zakladi. **Ponudbe in pojasnila čaje ravnanjske, glavno poverjenišvo v Celju in na Frozoku, kakor tudi po vseh tarrh nastavljeni poverjeniki.** Cene primerne. Hitra cenitev in takojšnje izplačilo.

Ne pustite otrok samih, da se požari umešajo.

Ne pustite otrok samih, da se požari umešajo.

Šriporočamo

kolinsko kavino primes
v korist obmejnim Slovencem!

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na frajnem kašlju, lažje je obvergovati se boleznim, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašarom bronkijev, ki s Sirolinom ozdrave
3. Vadušljivi, kaferim Sirolin znafno olehča naduho.
4. Skrofuzni ofroci, pri kaferih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v vseh lekarnah K. 4.-

Nikakega zobobola

več, nobenih noči brez spanja. „Fides“ lajša bol pri vseh zobeh kakor tudi pri najtrdovrat. revmat. zobnih bolečinah, t. j. ser so odrekla vsa sredstva. Pri neuspehu denar nazaj! Cena K 1.50 3 tube K 4.—, 6 tub K 5.50. — Nikake zobne praline več. Snežno bele zobe dosežete z ELTA zobnim fluidom. Takojšnji učinek. Cena K 2, 3 stekl. K 5. KEMENY, Kaschau, pošt. pr. 12-Z. 18 Ograko.

Mladenič 35 let, izurjen v vseh kmečkih delih, stanujoč v Ustju pri Ajdovščini **išče službe.** — Naslov pove uprava pod 2917.

PREKLIC.

Jaz Antonija Kodra iz Rov št. 14 preklíčem vse razjaljive besede, katere sem govorila zoper Katarino Kočar iz Rov št. 18.

Antonija Kodra.

100 litrov domače pijače

osvež. slastno in živo gasilca slahko vsak sam napravi z majh. stroški. V zalogi so: ananas, jabolčnik, grenadinec, malinovec, mškatni brusovec, poprovi metovec, pomarančevce, prvenčevce, višnjevce. Neuspeh iskli. Ta dom. pijača se lahko pije poleti in zima, pozimi tudi vroča mesto ruma ali zganja. Sestavine z nat. navod. stanejo 10 K tranko po povzetju. Za ekonomije, tvornice, vočja gospod., delavnice itd., neprecen. vredn., ker to delavca sveži in ne upijani in njegova delavn. nič ne trpi. **Jan. Grollich, Engel-Drogerie, Brno 641, Moravsko.**

Edine dobri in solidni stroji so samo

„Gritzner“ in „Afrana“

Prednosti: krogličten tek, biserni ubod (Perlstich), pouk o vезenju in krpanju brezplačno v hiši.

Edina tovar. zaloga šivalnih strojev

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu franc. mostu, 3. hiša za vodo.

10letna garancija.

Kašelj — bolezní na pljučih!!!

„Certosan“ izbornó, okusno, od prenikov celega sveta hvaljeno po prof. dr. Coole izdelano redilno sredstvo za pljuča, zdravi temeljito in naglo kašelj, težkoče pri dihanju, hripavost, zaslezenje, razkužuje pljučne tančice, povapni event. tuberkulozne bacile, s čimur se odstranja katar v pljučih, razjedajoče znake jetike (mrzlico, nočno potenje, oslabelost, krčeviti kašelj itd.) odstranja težke boli, ki se pojavijo pri pljučnih boleznih kot posledica boljšanja. — Certosan pospeši poleg tega izredno zvišanje teže in ojačenje živcev. je torej primerno kot sredstvo za odebelitev.

Cena velike izvirne steklenice 6 K. Dobi se v lekarnah. Ako se ne dobi na mestu, naj se naroči pri glavni zalogi: **Lekarna Jos. v Tórók, Budapest VI., Király-utca 12 D.**

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani.

n. a. koč. civil. in rarn. nez. in jamst. zavarovalnica

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt otroških dot. rentna in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije. Udeležba na dividendah pri živl. enski zavarov. že po prvem letu.

Stanje zavarovanj koncem 1914 K 173.450.898 — Stanje gar. londov koncem 1914 K 48.732.227 V letu 1914 se je izplačalo zavarovancem na dividendah čistega dobička . . . . . K 432.232-64

Kdor namerava skleniti življenjska zavarovanja veljavno hkrati za vojno zavarovanje, naj se v lasno korist obrne do pri izmenovane podružnici.

Prospekti, zastoj in poštnine prosto.

Sposobni zas'opnik: se sprejmejo po najugodnejšim pogoji.

Marije Terezije cesta 12.

Naročajte sobotnega „Slovenca“

Razširjajte „DOMOLJUBA“!

Bližajo se veliki dnevi sreče!

V času do 1. febr. 1917 izžrebani bodo glavni dobitki sledečih zbornih srečk:

- Novih srečk Avstrijskega rdečega križa . 300.000 in 500.000 kron
- Turških srečk . . . . . 200.000, 400.000 in 200.000 frank.
- 3⁰/₀ zemljiških srečk iz l. 1880 . . . . . 90.000 in 90.000 kron
- 3⁰/₀ zemljiških srečk iz l. 1889 . . . . . 60.000 in 100.000 kron

17 žrebanj vsako leto! Svota glavnih dobitkov l. 1917: **3,230.000 kron** oziroma frankov.

Mesečni obrok samo K 7.— oziroma K 3.75.

Te srečke imajo trajno denarno vrednost in je izguba denarja kakor pri loterijah v slučaju nezžrebanja izključena! — Zahtevajte brezplačno pojasnilo in igralni načrt, hišite z naročilom!

Sreckovno zastopstvo 12, Ljubljana.

790

Dobro „IKO“ uro

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je **mojstrsko delo urarske umetnosti!**

Razpošilja se po povzetju **Neugajajočo zamenjam!**

Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepoticja, daril itd. v velikem

krasnem ceniku,

katerega zahtevajte zastoj in poštnine prosto.

Zlato uro zastoj!

Natančneje v krasnem ceniku, ki se pošlje zastoj in poštnine prosto.

Tako sodijo vse stranke. Tisoč takih pisem Vam lahko pokažem.

Po letih še ni popravila potrebna:

Moji znanci so zelo iznenadeni, da ona kovinasta ura, katero sem ori Vas kupil K 4.10, še ni bila popravljenó in gre vedno aobro. Pošljite mi sedaj ravno tako za mojega nečaka. Vsoto K 4.10 pošljem istočasno po poštni nakaznici na Vas.

Vas najlepše pozdravljam Skaričevó uri Krapini. Franc Minarič, pos.

Vse ure so natančno preizkušene!

Lastna znamka „IKO“ svetovnoznana.

Svetovna razpošiljalnica

Lastna protokolirana tovarna ur v Švic.

H. SUTTNER samo v LJUBLJANI št. 1.

Nobene podružnice.

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur.

Nobene podružnice.

Iveri.

Kdor se z malim zadovoljen, ima vir, ki nikdar ne mine; nenasitnežu pa še celo sreča pre-ređa.

Polrpežljivost ti pomaga nositi še tako težko breme; Bog pa nobenemu več ne naloži, nego kolikor more nesti.

Marsikdaj ti je žal, ako ti je ušla kaka nepremišljena beseda; a marsikatera ti tudi razjeda srce, ker jo nisi izpregovoril.

8 vinarjev
(za 1 dopis.) Vas stane glavni ce-
nik, ki se dopo-
lje na zahtevno
brezplačno.

Jan Konrad
c. in kr. tver. zak. št. 1564 (Četka)

Nikel ali jekt. ure na sidro
K 6.-, 7.-, 8.-. Vojno-spomni-
nikla, ali jekt. ure K 11.-, 12.-;
atmanne radij. ure iz niklja
z h. tepla K 12. Masiv. srebrne
žoski 1. remant. ure s sidr.
2. 12.-, 20.-. Dvoletke stenske
ure v venili izbrani po nizkih
cenah. 5 letno pisano jam-
stvo. - Poslaja po povzetju
zani dovolj ali denar nazaj.

500K
Vam
plačam
niko Va-
sib kurjih o-
es, brada-
vie in trde kože tosem
3 dni s korenino brez
bolečin ne odpravi
RIA-BALSAM.
Cena lonku z jamstve-
nim izsmokom K 1.50, 3
lončki K 4.-, 6 lon-
kov K 6.50.
Kemeny Maschau
(Kassa), postni predal
1. 19 Ogrsko.
100.000 zabvalnic.

2713 (6) **KUPUJEM**
in plačam najboljše cene za orehove,
češn. eve, hruševe, **HLODE**
javorove, gabrove
in bukovke plohe, kakor tudi kostanjev
les. Ponudbe naj se pošiljajo na **HUGO**
KRALJ, Ljubljana, Wolfova ul. ca št. 6.

Ustanovljeno leta 1893. Ustanovljeno leta 1893.

Uzajemno podporno društvo v Ljubljani

reg. strovana zadruga z omejenim jamstvom
sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega. **4³/₄ %** ijanje denarja na razpolago brez-
Zunanjim viगतateljem so za pošil- **4³/₄ %** plačno položnice postne hranilnice.

Od 1. januarja 1917 po 4¹/₂ %

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7¹/₂, 15 ali 22¹/₂ let, pa tudi izven
odsekov proti poljubno dogovorjenim odplačilom. — Dovoljujejo se ranzijska
posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali proti poroštvu.
Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša koncem 1. 1915 K: 519.848.40. Deležnikov je bilo kon-
cem 1. 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6,089.850 K.

Nacelstvo

Predsednik: **Andrej Kalan**, prelat in stolni kanonik v Ljubljani.
I. podpredsednik: **Karol Pollak ml.**, tovarnar v Ljubljani.
II. podpredsednik: **Karol Pollak ml.**, tovarnar v Ljubljani.

Člani: **Ivan Dolenc**, c. kr. profesor v Ljubljani; **Zajo Albin**, c. kr. rač. official v Ljubljani; **Anton Kralj**, taj-
nik Zadrugne zveze v Ljubljani; **dr. Marhar Alojzi**, gimn. profesor v Ljubljani; **dr. Jakob Bohoric**, odvet-
niški konstit. v Ljubljani; **dr. Fran Kapež**, odvetnik v Ljubljani; **Ivan Gušnik**, stolni kanonik v Ljubljani;
Anton Gušnik, c. kr. g. profesor v Ljubljani; **dr. Viljem Schweitzer**, odvetnik v Ljubljani; **dr. Aleš Ušeničnik**,
prof. bogoslovja v Ljubljani; **Fran Verbič**, c. kr. gimn. prof. v Ljubljani; **Ignacij Zaplotnik**, katehet v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: **Anton Kržič**, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: **Anton Cadež**, katehet v Lju-
bljani; **K. Cruber**, c. kr. fin. rač. official v Ljubljani; **Ivan Blakar**, profesor v Ljubljani; **Avguštin Zajc**, c. kr.
rač. official in posestnik v Ljubljani.

! Ako še niste, pošljite naročnino! !

Deteljno seme,

suhe gobe, kumno, janež, repno, korenjeva,
razna travna in druga domača semena, kakor
tudi prazne vreče kupuje **Lever & Urbanč**,
Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

sprejema prijave na

V. 5¹/₂ % avstrijsko vojno posojilo

po objavljenih pogojih, tako da stane nominalnih K 100.—:

I. 40 letno 5¹/₂ %, amortizacijsko državno posojilo 92 kron.
II. 5¹/₂ % dne 1. junija 1922 povračljivi državno zakladni listi 96 kron.

Vrednostni papirji avstr. vojnega posojila se sprejemajo v brezplačno shrambo in upravo.